

WEGWIJZER BACHELORPROJECT

Bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen

**INSTITUUT PEDAGOGISCHE WETENSCHAPPEN
FACULTEIT DER SOCIALE WETENSCHAPPEN
UNIVERSITEIT LEIDEN**

Leiden, september 2019

VOORAF

Welkom in de Wegwijzer Bachelorproject van de Bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen!
Dit document is opgesteld om studenten wegwijs te maken in het Bachelorproject.

Het Bachelorproject is voor velen een eerste kennismaking met het zelfstandig en in teamverband uitvoeren van een wetenschappelijk onderzoek en daar komt veel bij kijken. De Wegwijzer geeft inzicht in de achterliggende doelstellingen van het Bachelorproject maar ook in praktische zaken, zoals de inschrijvingsprocedure, een overzicht van data en deadlines en formulieren die nodig zijn bij de start. Tevens biedt de Wegwijzer een helpende hand bij inhoudelijke aspecten van het schrijfproces, zoals bij het uitvoeren van de literatuurstudie en wordt een overzicht geboden van de verschillende vormen van ondersteuning die studenten krijgen.

Het doen van wetenschappelijk onderzoek is altijd een fascinerend en veelzijdig proces. Daarbij ondergaat de aanpak van het onderzoek in het Bachelorproject ook nog een verandering met ingang van het academisch jaar 2019/2020. Waar studenten voorheen onderzoek deden bij interne onderzoeksprojecten van de universiteit, beantwoorden zij nu onderzoeksvragen van organisaties uit het pedagogisch werkveld. Studenten werken hiervoor met begeleiding van een docent individueel en in groepen aan het onderzoek en hebben zelf contact met hun 'opdrachtgevers' uit de praktijk.

Deze nieuwe werkwijze komt beter tegemoet aan de behoefte die studenten steeds vaker aangeven (bijvoorbeeld in de [Nationale Studentenenquête 2018](#)) om zich optimaal te kunnen voorbereiden op de arbeidsmarkt. Tegelijkertijd is de vernieuwde aanpak een concrete vertaling van de onderwijsvisie van de Universiteit Leiden. Deze beoogt activerend onderwijs waarbij studenten centraal staan en samenwerken in groepen, begeleid door docenten die faciliteren, ondersteunen en motiveren.

Deze Wegwijzer heeft als doel studenten op weg te helpen bij het vernieuwde Bachelorproject en daarmee bij te dragen aan een leerzame, inspirerende en op de toekomstige praktijk gerichte ervaring met wetenschappelijk onderzoek.

INHOUDSOPGAVE WEGWIJZER BACHELORPROJECT

1	INLEIDING WEGWIJZER	4
1.1	Doelstellingen Bachelorproject	4
1.2	Omvang Bachelorproject.....	5
2	FASES IN HET BACHELORPROJECT	6
2.1	Fase 1: Start.....	6
2.1.1	Keuze project en inschrijven.....	6
2.1.2	Start bijeenkomsten en begeleiding.....	7
2.1.3	Integriteitsverklaring	8
2.1.4	Methodologische consulten	8
2.1.5	Start literatuuronderzoek	8
2.1.6	Vraagverheldering met opdrachtgever.....	8
2.1.7	Start individueel logboek.....	8
2.1.8	Onderzoeksvoorstel naar Ethiekcommissie.....	9
2.2	Fase 2: Uitvoering	9
2.2.1	Werving respondenten.....	9
2.2.2	Dataverzameling.....	9
2.2.3	Start individuele rapportage.....	9
2.2.4	Tussentijdse evaluatie	9
2.2.5	Start adviesrapport.....	10
2.3	Fase 3: Afronding.....	10
2.3.1	Data-analyse inclusief methodologisch consult.....	10
2.3.2	Verslaglegging: feedbackrondes.....	10
2.3.3	Presentatie advies aan opdrachtgever	10
2.3.4	Digitaal evaluatieformulier.....	10
2.3.5	Beoordeling.....	10
2.3.6	Publicatie & auteursrecht en Scriptierepositorium.....	11
2.3.7	Aanvragen Bachelorexamen.....	12
3	ONDERSTEUNING	13
3.1	Begeleider.....	13
3.2	Blackboard.....	13
3.3	Studieadviseur.....	13
3.4	Bibliotheek.....	14
3.5	Studiemateriaal.....	14
3.6	Studentpsychologen	14
4	BIJLAGEN WEGWIJZER BACHELORPROJECT.....	15
	Bijlage 1: Overzicht data en deadlines Bachelorproject 2019-2020	16
	Bijlage 2: Integriteitsverklaring student	17
	Bijlage 3: Format onderzoeksvoorstel	18

1 INLEIDING WEGWIJZER

Het Bachelorproject bestaat uit een onderzoek en vormt het sluitstuk van de Bacheloropleiding. De individuele rapportage en het adviesrapport aan de opdrachtgever voor wie het onderzoek is uitgevoerd vormen de eindproducten van het Bachelorproject. In de individuele rapportage wordt de eigen wetenschappelijke ontwikkeling naar aanleiding van de uitvoering van het onderzoek beschreven. In het adviesrapport formuleert het team als geheel het antwoord op de onderzoeksvraag en verbindt hier een advies voor de opdrachtgever aan. Deze *Wegwijzer Bachelorproject* is een steuntje in de rug bij het Bachelorproject; je vindt er allerlei nuttige informatie in over het Bachelorproject. De algemene regels voor het schrijven en beoordelen van de individuele rapportage en het adviesrapport zijn vastgelegd door de Examencommissie van de opleiding. Deze kun je terugvinden in de Onderwijs- en Examen Regeling (OER), die te vinden is op de website van de Examencommissie Pedagogische Wetenschappen.

1.1 Doelstellingen Bachelorproject

Voor dit vak zijn alle eindtermen van de Bacheloropleiding Pedagogische Wetenschappen van toepassing (zie Onderwijs- en Examen Regeling 2019-2020).

Het algemene leerdoel van het Bachelorproject is:

de student ervaring te laten opdoen met de praktijk van het wetenschappelijk onderzoek, waarbij de gehele empirische cyclus wordt doorlopen. Tijdens het Bachelorproject verricht de student onderzoek naar een vraag van een instelling uit het pedagogisch werkveld. De student richt zich individueel en in teamverband op een vraagstelling, verricht literatuuronderzoek, bezint zich op de methodologische, ethische en praktische implicaties van zijn onderzoek, verzamelt en analyseert gegevens met betrekking tot de vraagstelling, trekt een conclusie en legt deze stappen vast in een individueel verslag en adviesrapport.

Hierbij komt ook het persoonlijk functioneren aan de orde: samenwerken, productiviteit, incasseringsvermogen, het ontwikkelen van een kritische blik. (Meta-) theoretische reflectie, bezinning op ethische en praktische implicaties van het onderzoek, de gekozen methodologie, de wijze van omgaan met het werkveld en de onderzochte personen, de achtergronden van de onderzoeksvraag respectievelijk het werkveld waarin het onderzoek plaatsvindt, behoren ook tot een onderzoeksproject. Studenten moeten de wetenschappelijke attitude die zij zich tijdens de opleiding eigen hebben gemaakt, benutten én verder ontwikkelen. Kortom: het Bachelorproject is de integratiefase van de Bacheloropleiding.

De doelstellingen van het Bachelorproject zijn:

- het in een ondersteunende omgeving zelfstandig en in teamverband doorlopen van de empirische cyclus, waarbij, afhankelijk van de onderzoeksvraag van de organisatie uit het werkveld, de nadruk kan liggen op verschillende fasen van het onderzoek;
- intensieve kennismaking met het onderzoeksterrein van de pedagoog;
- integratie van eerder in de opleiding aangeleerde kennis en vaardigheden met de praktijk van het wetenschappelijk pedagogisch onderzoek;
- de verdere ontwikkeling en uitbreiding van de in de Bacheloropleiding geleerde kennis van en vaardigheden in methoden en technieken van pedagogisch onderzoek;
- leren zelfstandig en in teamverband te functioneren in een project (professionele houding);
- het in de context van een uitdagend onderzoek ervaren wat de eigen mogelijkheden en beperkingen zijn met betrekking tot vijf academische vaardigheden (onderzoeken, vertaling van kennis in een advies voor de een organisatie in het pedagogisch werkveld, academisch schrijven, samenwerken en communiceren en presenteren) en daarmee op dusdanige wijze leren omgaan dat het project goed wordt afgerond.

1.2 Omvang Bachelorproject

De omvang van het Bachelorproject is 15 ec. Het Bachelorproject vraagt een investering van ongeveer 20 uur per week, verspreid over een periode van zo'n acht maanden. Het gaat hier nadrukkelijk om een gemiddelde: in de ene periode zal het project meer uren per week kosten dan in de andere periode. In totaal zul je er zeker het aantal uren voor nodig hebben dat voor 15 ec staat. Het project start in de reguliere Bacheloropleiding in november en eindigt in juli. Samen met de andere derdejaars vakken vormt dit een voltijds programma. Het Bachelorproject moet in één studiejaar afgerond worden. Het Bachelorproject van de Academische Pabo vindt plaats in het vierde jaar en loopt van september tot februari.

Het verloop van een onderzoeksproces is niet altijd voorspelbaar. De tijdinvestering kan dan ook sterk verschillen van week tot week. Houd hier rekening mee bij het plannen van nevenactiviteiten, zoals andere vakken of bijbanen. Met de inschrijving voor het Bachelorproject committeer je je aan een onderzoeksproject met een tijdinvestering en planning. In het onderzoeksproject kan geen rekening gehouden worden met eventuele bijbanen of vakanties binnen de onderwijsperiodes. Nevenactiviteiten moeten om het onderzoeksproject heen gepland worden en niet andersom. De 29 groepsbijeenkomsten hebben een aanwezigheidsplicht.

Voor je Bachelorproject hoef je in de meeste gevallen geen nieuwe boeken aan te schaffen. Het kan wel zo zijn dat er andere investeringen nodig zijn, zoals: het printen van artikelen of brieven, reistijd (en -kosten) of telefoonkosten - met name bij het werven van participanten.

2 FASES IN HET BACHELORPROJECT

Bij de uitvoering van het Bachelorproject zullen alle onderdelen van wetenschappelijk onderzoek aan de orde komen:

- formuleren van de onderzoeksvraag;
- literatuuronderzoek;
- ontwikkelen van een onderzoeksvorstel;
- gegevensverzameling;
- analyse van de gegevens;
- verslaglegging.

Per project kan de mate waarin aan elk van die stappen aandacht moet worden besteed, variëren. De stappen binnen het Bachelorproject zijn globaal te verdelen over drie fases: de startfase, de uitvoeringsfase en de afrondingsfase. In elke fase moeten verschillende werkzaamheden worden uitgevoerd (zie *Figuur 1*). In deze wegwijzer zullen de fases en activiteiten binnen het Bachelorproject nader worden toegelicht. De werkzaamheden binnen de fases zullen niet altijd strikt chronologisch verlopen en activiteiten uit de ene fase kunnen doorlopen in een volgende fase.

Fase 1: Start	Fase 2: Uitvoering	Fase 3: Afronding
<ul style="list-style-type: none"> • Keuze project en inschrijven • Start bijeenkomsten en begeleiding • Integriteitsverklaring • Methodologische consulten • Start literatuuronderzoek • Vraagverheldering met opdrachtgever • Start individueel logboek • Onderzoeksvorstel naar Ethiekcommissie 	<ul style="list-style-type: none"> • Werving respondenten • Dataverzameling • Start individuele rapportage • Tussentijdse evaluatie • Start adviesrapport 	<ul style="list-style-type: none"> • Data-analyse • Methodologisch consult • Verslaglegging: feedbackrondes • Presentatie advies aan opdrachtgever • Beoordeling

Figuur 1: De fases en activiteiten in het Bachelorproject

2.1 Fase 1: Start

2.1.1 Keuze project en inschrijven

Je beantwoordt in het Bachelorproject een door jou gekozen onderzoeksvraag van een organisatie uit het pedagogisch werkveld. Om deel te kunnen nemen aan een Bachelorproject, moet je het vak Oefenonderzoek uit het tweede jaar succesvol hebben afgerond.

Rond 10 september 2019 ontvang je per mail bericht over de inschrijfprocedure voor het Bachelorproject. Informatie over de verschillende onderzoeksprojecten die aangeboden worden is vanaf 1 oktober 2019 beschikbaar op Blackboard. Het uitvoeren van een Bachelorproject buiten de aangeboden projecten is niet mogelijk.

Let op: Studenten van de Academische Pabo worden apart geïnformeerd over hun Bachelorproject en de inschrijfprocedure daarvoor.

Van 7-14 oktober 2019 kun je je inschrijven via Qualtrix. Hierover krijg je van het OSC op 7 oktober 2019 een mail. In Qualtrix kun je een top 4 van voorkeuren voor onderzoeksprojecten aangeven. Via een digitale verdeeltool word je vervolgens ingedeeld in één van de onderzoeksprojecten van je keuze en krijg je hierover bericht. Op 21 oktober 2019 word je door het OSC ingeschreven in *uSis*.

Bij de **Academische Pabo**: jaarlijks worden een of meer projecten aangeboden. Informatie hierover wordt via Blackboard bekend gemaakt.

Vanaf het moment van inschrijven ga je een verplichting aan jegens je opdrachtgever, je team en begeleider: zij rekenen op je inzet in alle fasen van het Bachelorproject.

2.1.2 Start bijeenkomsten en begeleiding

De bijeenkomsten (met aanwezigheidsplicht) vinden wekelijks plaats en starten in blok 2. Zie bijlage 1 voor een overzicht van een aantal belangrijke data en van deadlines. Hieronder een toelichting op de rol van de begeleider, je eigen rol en die van andere betrokkenen vanaf de start.

Begeleider	<p>De begeleider is een docent van het Instituut Pedagogische Wetenschappen. Iedere begeleider begeleidt twee groepen studenten tegelijkertijd: jouw groep en een andere groep die een (soortgelijke) vraag van dezelfde opdrachtgever beantwoordt.</p> <p>De frequentie en inhoud van bijeenkomsten met de begeleider kunnen verschillen per project. Je begeleider heeft tijdens het proces voornamelijk de rol van coach die ondersteunt, meedenkt en kaders biedt aan de groep. Je begeleider geeft feedback op geschreven stukken (elk rapport kan twee maal worden ingeleverd), en op het functioneren binnen het project. Feedback kan zowel schriftelijk als mondeling gegeven worden.</p> <p>Het is jouw verantwoordelijkheid als student en van het team waarvan je deel uitmaakt, om de begeleider op de afgesproken momenten een waarheidsgetrouw beeld te geven van wat je tot dan toe hebt gedaan, tijdig en conform afspraak data te verzamelen en aan te leveren, tussentijdse producten te sturen voor feedback en om raad te vragen bij dilemma's. Op die manier kan je begeleider je ook daadwerkelijk begeleiden.</p>
Opdrachtgever	<p>Het team heeft een vaste contactpersoon bij de organisatie waarvoor jullie een onderzoeksvraag beantwoorden. Deze persoon is aanwezig bij de vraagverheldering met de opdrachtgever, beschikbaar voor tussenevaluatie en aanspreekpunt voor praktische vragen, bijvoorbeeld over werving van respondenten met hulp van de organisatie. De opdrachtgever is ook aanwezig bij de presentatie van het adviesrapport door de groep.</p>
Methodologische consulten	<p>Ter ondersteuning bij de vraagverheldering, de onderzoeksaanpak en de data-analyse krijgt elke groep drie methodologische consulten bij docenten van de Programmagroep Onderzoeksmethoden en Statistiek:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. voorafgaand aan het vraagverhelderingsgesprek met de opdrachtgever; 2. voorafgaand aan het gezamenlijk vaststellen van het onderzoeksdesign en analyseplan; 3. rond de start van de analyse van de verzamelde data. <p>Iedere groep heeft per consult een uur. In het kader van zelfstandigheid is het de bedoeling dat de groep <i>uit zichzelf en tijdig</i> een afspraak maakt voor de consulten</p>
Zelfreflectie	<p>Tijdens het Bachelorproject wordt van studenten verwacht dat zij actief aan de slag gaan met hun eigen leerproces en hun ontwikkeling bijhouden in een individueel logboek. Op Blackboard zijn per fase vragen opgenomen om dit logboek bij te houden. Gebruik het logboek om je eigen leerproces bij te sturen. In je individuele eindrapportage doe je met hulp van je ingevulde logboek verslag van je ontwikkeling in de verschillende academische vaardigheden.</p>
Team studenten	<p>Als team ondersteun je elkaar en leer je van elkaars sterke kanten, bijvoorbeeld door elkaar vragen te stellen, naar elkaars ervaringen te luisteren en door gedachten of tips uit te wisselen.</p>

2.1.3 Integriteitsverklaring

Bij aanvang van het project wordt de *Integriteitsverklaring student betreffende geheimhouding en zorgvuldig omgaan met respondenten en onderzoeksgegevens bij het Bachelorproject* (Bijlage 2) ingevuld en ondertekend. In deze overeenkomst zijn onder meer een geheimhoudingsverklaring betreffende persoonlijke gegevens en andere vertrouwelijke informatie waarmee de student in het kader van het project te maken krijgt en een verklaring betreffende de eigendomsrechten van gegevens en producten van het project, opgenomen.

2.1.4 Methodologische consulten

Vanaf het begin ben je individueel en met de groep bezig met de te beantwoorden onderzoeksvraag. Deze vraag zal eerst verkend moeten worden om er een met wetenschappelijk onderzoek te beantwoorden vraag van te maken. Wat is de vraag precies, is deze helder, wat zijn deelvragen en zijn deze met wetenschappelijk onderzoek te beantwoorden? In het eerste methodologische consult kan de groep hierover vragen stellen aan een methodologisch adviseur. Na de vraagverheldering met de opdrachtgever gaat de groep aan de slag met de onderzoeksaanpak, vragen en ideeën hierover worden ook weer voorgelegd in een tweede methodologisch consult. Dit tweede consult is ook bedoeld om ethische vragen rond de onderzoeksaanpak voor te leggen: in hoeverre worden respondenten belast en is dit noodzakelijk om een wetenschappelijk onderbouwd antwoord te geven op de onderzoeksvraag? Zie verder 2.1.8. over het voorleggen van het onderzoeksvoorstel aan de Ethiekcommissie.

2.1.5 Start literatuuronderzoek

Met deskresearch en literatuuronderzoek kun je al starten voorafgaand aan de eerste bijeenkomst met de groep. Wie is de opdrachtgever en uit welk soort instelling komt de vraag? Wat is al bekend over het onderwerp van de onderzoeksvraag? Welk relevant onderzoek is al naar dit thema gedaan? Welke onderzoeksaanpak is in dat onderzoek gebruikt? Wat waren de uitkomsten? Het is belangrijk om tijdens de methodologische consulten en de vraagverheldering met de opdrachtgever over deze kennis te beschikken.

2.1.6 Vraagverheldering met opdrachtgever

De opdrachtgever is beschikbaar voor minimaal een gesprek over de onderzoeksvraag. De groep maakt zo snel mogelijk na de start een afspraak voor dit gesprek met de opdrachtgever en daaraan voorafgaand een afspraak voor een methodologisch consult. Bij beide is ook de begeleider aanwezig om (zo nodig) mee te denken. De eerste bijeenkomsten van de groep, het methodologisch consult en het eerste literatuuronderzoek zijn alle gericht op een zo goed mogelijke voorbereiding van de vraagverheldering met de opdrachtgever. Indien één gesprek niet voldoende is kan de groep zo mogelijk afspraken maken voor nader contact met de opdrachtgever.

2.1.7 Start individueel logboek

In het Bachelorproject word je individueel en als groep beoordeeld (zie 2.2.3, 2.2.5 en 2.3.5). Voor de individuele beoordeling maak je onder andere een individuele rapportage waarin je reflecteert op je eigen academische ontwikkeling op het gebied van onderzoeksvaardigheid en het vertalen van kennis in een advies voor de praktijk. Omdat de groep vanaf de eerste bijeenkomst wordt gestimuleerd om een team te vormen, kun je je individuele mening en je individuele inbreng in de groep achteraf soms niet goed meer onderscheiden van de mening en keuzes van de groep samen. Toch is zelf nadenken bij het Bachelorproject even belangrijk als samenwerken en het groepsproces. Daarom is ervoor gekozen te werken met een individueel logboek dat je per fase van het onderzoeksproces invult aan de hand van reflectievragen (zie Blackboard voor de reflectievragen). Dit logboek stimuleert je om los van én in de groep zelf kritisch-analytisch na te blijven denken en de leiding te nemen over je eigen input. De vragen in het logboek helpen je om je eigen ideeën te expliciteren, je eigen bijdrage in het groepsproces te benoemen en ook te reflecteren op het groepsproces.

Tip is om je logboek wekelijks bij te houden om je eigen inbreng te onderscheiden van het groepsproces. De begeleider kan je tijdens iedere fase vragen je logboek ter inzage te mailen.

2.1.8 Onderzoeksvoorstel naar Ethiekcommissie

Elke groep legt zijn onderzoeksvoorstel voor aan de Ethiekcommissie. Hierin moet precies beschreven worden wat jullie gaan onderzoeken, waarom jullie dat gaan onderzoeken, hoe jullie dit zullen aanpakken en waarom op deze wijze. Het heeft geen zin met het empirische onderzoek te beginnen voordat het onderzoeksvoorstel is goedgekeurd (zie bijlage 3 voor het *Format onderzoeksvoorstel*). Dit voorstel dien je als groep in bij je begeleider die het bespreekt met de Ethiekcommissie. Omdat het bij het verzamelen van de data zeer belangrijk is om volgens de ethische richtlijnen te handelen, worden aan het onderzoeksvoorstel voor de Ethiekcommissie ook de ondertekende integriteitsverklaringen van iedere student uit de groep (zie 2.1.3.) toegevoegd.

De groep kan het voorstel aanpassen op aanwijzingen van de Ethiekcommissie, die de begeleider krijgt tijdens het ethisch consult. Vervolgens mailt de groep het definitieve onderzoeksvoorstel aan de begeleider, met daarbij ook de wervingsbrief/brieven, informatie en het toestemmingsformulier voor respondenten. De begeleider zorgt dat de aanpassingen en teksten voor respondenten bij de Ethiekcommissie terecht komen en de Ethiekcommissie mailt de goedkeuring aan de begeleider.

2.2 Fase 2: Uitvoering

Voor het Bachelorproject wordt naast literatuuronderzoek ook empirisch onderzoek uitgevoerd. Het literatuuronderzoek kan al direct starten, het empirisch onderzoek kan beginnen na goedkeuring van het onderzoeksvoorstel door de Ethiekcommissie. In de uitvoeringsfase wordt ook een start gemaakt met de individuele rapportage en het adviesrapport en vindt een tussenevaluatie plaats.

2.2.1 Werving respondenten

Voor de dataverzameling los van het literatuuronderzoek is doorgaans actieve werving van respondenten nodig. Met de voorbereidingen hiervoor kan de groep al starten voorafgaand aan de goedkeuring van de Ethiekcommissie. Zo kan uitgezocht worden via welke kanalen respondenten straks geworven kunnen worden, bijvoorbeeld met hulp van de contactpersoon van de opdrachtgever en/of via sociale media. Voorafgaand aan de goedkeuring door de Ethiekcommissie heeft de groep een tekst voor werving van respondenten ontwikkeld die na de goedkeuring direct verspreid kan worden.

2.2.2 Dataverzameling

Verschillende onderzoeken hebben verschillende data nodig: interviews met ouders of leidsters, scores op vragenlijsten, testcores, literatuur etc. Let op dat je bij de verzameling van je data navolgbaar en volgens de ethische richtlijnen handelt. Je kunt zelf aan de hand van verschillende ethische protocollen zoals de Beroepscode van de NVO, *APA-ethics code* en het FSW-protocol checken of je in je Bachelorproject handelt volgens de ethische richtlijnen. Belangrijke punten om op te letten zijn onder andere het informeren van de participanten en - indien nodig - hun ouders, het respecteren van de privacy van participanten en het beheer van onderzoeksgegevens. Het is verplicht om respondenten toestemming te vragen voor deelname aan het onderzoek en gebruik van de data. Ook deze tekst heeft de groep reeds opgesteld vooraf aan de goedkeuring door de Ethiekcommissie.

2.2.3 Start individuele rapportage

Tijdens de periode van dataverzameling leg je een eerste deel van je individuele rapportage al voor aan je begeleider voor feedback. Het format voor de opzet van de individuele rapportage vind je op Blackboard. De inhoud van deze rapportage baseer je op het individuele logboek dat je in alle fasen bijhoudt (zie 2.1.7).

2.2.4 Tussentijdse evaluatie

Ongeveer op de helft van de periode voor het Bachelorproject vindt een tussenevaluatie plaats met de groep en de begeleider over drie onderwerpen.

- Hoe gaat het met de individuele rapportage op basis van het logboek (de inleverdatum voor eerste feedback op de individuele rapportage is vlak na de tussenevaluatie)?

- Hoe functioneert de groep? Wat gaat goed, wat gaat minder goed?
- Hoe gaat het met het contact en de afstemming tussen de groep en de opdrachtgever?

2.2.5 Start adviesrapport

Aan het begin van de derde fase levert de groep een deel van het adviesrapport voor feedback in bij de begeleider. Daarvoor is het nodig om aan het eind van de tweede fase al een start te maken met het eerste deel van het adviesrapport. Het format voor de opzet van het adviesrapport is te vinden op Blackboard.

2.3 Fase 3: Afronding

2.3.1 Data-analyse inclusief methodologisch consult

Data-analyse kan op verschillende manieren plaatsvinden en is natuurlijk afhankelijk van de onderzoeksopzet (het onderzoeksdesign), de hoofd- en deelvragen en van de gebruikte meetinstrumenten. Data-analyse is voor veel studenten een struikelblok. Rond de start van de data-analyse is er daarom een derde methodologisch consult voor de groep. Zie hoofdstuk 3 van deze gids voor meer hulpbronnen bij data-analyse.

2.3.2 Verslaglegging: feedbackrondes

In fase 3 geeft de begeleider feedback op de individuele rapportage (voor de tweede keer) en het adviesrapport (twee keer). Zie bijlage 1 voor de deadlines voor het inleveren van de rapportages voor feedback.

2.3.3 Presentatie advies aan opdrachtgever

Na individuele proefpresentaties in een reguliere bijeenkomst voor het Bachelorproject, presenteren alle groepen het advies aan hun opdrachtgever op 15 juni 2020. Deze presentaties vinden plaats in het Poortgebouw. De groepen worden ingedeeld in een ochtend- of middagsessie.

2.3.4 Digitaal evaluatieformulier

Bij het Instituut Pedagogische Wetenschappen wordt, zoals je weet, al het onderwijs geëvalueerd. Dat geldt dus ook voor het Bachelorproject. Deze evaluatie gebeurt met behulp van een *Digitaal Evaluatieformulier*. Dit formulier kun je vinden op de Blackboard-site van de Opleidingscommissie Pedagogische Wetenschappen: OCPW-PED-0506FSW, onder 'Evaluaties'.

Vóórdat je begeleider de definitieve beoordeling van je Bachelorproject geeft, zal de begeleider je vragen dit formulier in te vullen. Het formulier is uiteraard geanonimiseerd. Met jouw geanonimiseerde evaluatie kan de begeleider in de toekomst zijn/haar voordeel doen.

2.3.5 Beoordeling

De beoordeling vindt plaats op alle vaardigheden uit de *Leerlijnen Academische Vaardigheden* die centraal staan in de Bacheloropleiding:

1. onderzoeksvaardigheid;
2. vertaling van kennis in een advies voor de praktijk;
3. academisch schrijven;
4. communicatie & samenwerking;
5. presentatievaardigheid.

Onderzoeksvaardigheid, vertaling van kennis in een advies voor de praktijk en academisch schrijven worden door zowel de begeleider als de tweede beoordelaar beoordeeld op basis van de individuele rapportage en het adviesrapport. De vaardigheden communicatie en samenwerking worden op basis van observatie en reflectie in de individuele rapportage beoordeeld door de begeleider.

Presentatievaardigheid wordt eveneens door de begeleider beoordeeld aan de hand van een individuele proefpresentatie en de presentatie van het adviesrapport door de groep.

De groep levert het adviesrapport in bij de begeleider, door een hardcopy te bezorgen en een digitale versie te mailen. Ditzelfde doe je met je individuele rapportage. De begeleider controleert het adviesrapport en je individuele verslag op plagiaat door deze te uploaden in *Turnitin*. Je kunt dat niet zelf doen. In het geval van het vermoeden van plagiaat wordt dit gemeld bij de Examencommissie Pedagogische Wetenschappen.

Zowel het adviesrapport als je individuele verslag worden altijd beoordeeld door twee beoordelaars, beiden verbonden aan het Instituut Pedagogische Wetenschappen van de Universiteit Leiden. Eén beoordelaar is als hoogleraar, UHD of UD verbonden aan het Instituut Pedagogische Wetenschappen. De **andere** beoordelaar is als hoogleraar, UHD, UD, docent, postdoc of promovendus verbonden aan het Instituut Pedagogische Wetenschappen.

De beoordeling is, behalve op de individuele rapportage en het adviesrapport, gebaseerd op aanwezigheid tijdens de bijeenkomsten, samenwerking en communicatie in de groep en de gehouden presentaties.

De eerste beoordelaar vult het *Beoordelingsformulier Bachelorproject* (te vinden op Blackboard) in en doet een voorstel voor een eindcijfer. De tweede beoordelaar doet eveneens een voorstel voor een eindcijfer. Indien de twee eindcijfers overeenstemmen of minder dan 1,0 (hoger of lager) van elkaar afwijken, dan geldt het door de eerste beoordelaar gegeven cijfer als definitief eindcijfer. Indien de twee cijfers 1,0 of meer van elkaar afwijken en ook na overleg tussen de eerste en tweede beoordelaar geen overeenstemming kan worden bereikt, dan wordt dit door de eerste beoordelaar gemeld bij de Examencommissie. De Examencommissie wijst in dat geval een derde beoordelaar (hoogleraar, UHD of UD) aan. Deze beoordelaar heeft de beslissende stem.

Herkansing

Studenten die een onvoldoende hebben, krijgen de kans binnen een door de begeleider gestelde termijn verbeteringen aan te brengen. Degenen die na deze herkansing nog steeds niet aan de beoordelingscriteria voldoen, moeten een nieuw Bachelorproject doen. Dat geldt ook voor studenten bij wie uit de tussentijdse evaluatie met de begeleider blijkt dat deze niet goed functioneren in hun team. Wanneer een opdrachtgever zich niet houdt aan gemaakte afspraken en zich onverhoopt terugtrekt, dan wordt het project wel afgemaakt en het adviesrapport geschreven voor bijvoorbeeld een denkbeeldige opdrachtgever.

2.3.6 Publicatie & auteursrecht en Scriptierepositorium

Publicatie & auteursrecht

Denk eraan dat je geen data mag bewaren en er geen verder onderzoek mee mag uitvoeren.

Scriptierepositorium

Het Scriptierepositorium is een digitale database van de bibliotheken van de Universiteit Leiden, waarin de scripties van afgestudeerde studenten van de universiteit worden opgenomen. Het uploaden van het adviesrapport in het Scriptierepositorium is een voorwaarde voor het afstuderen voor studenten van de Bacheloropleiding *Pedagogische Wetenschappen* en voor studenten van de *Academische Pabo*. De aanvraag van het Bachelorexamen wordt pas goedgekeurd op het moment dat de laatste **definitieve**, met een voldoende beoordeelde versie van het adviesrapport in het Scriptierepositorium is opgenomen. Het adviesrapport is niet openbaar beschikbaar in het Scriptierepositorium.

Algemene informatie over het Scriptierepositorium vind je op de website van de Universiteitsbibliotheek.

2.3.7 Aanvragen Bachelorexamen

Indien het Bachelorproject het laatste onderdeel van je Bacheloropleiding is dan moet je je Bachelorexamen aanvragen. Het Bachelorexamen is de controle die de Examencommissie uitvoert om te checken of aan alle voorwaarden voor het verkrijgen van het Bachelordiploma is voldaan. Op de website van het Instituut Pedagogische Wetenschappen zijn de data te vinden voor wanneer het afstuderen aangevraagd moet zijn evenals de hiervoor benodigde formulieren.

3 ONDERSTEUNING

Er zijn altijd momenten waarop je het even niet ziet zitten. Dan moet je niet te lang wachten. Er zijn veel mogelijkheden om even een steuntje in de rug te krijgen, dus maak daar gebruik van. Ga zelf actief op zoek naar hulp als je merkt dat je vastloopt, dat kan stress en studievertraging voorkomen. In het onderstaande schema kun je opzoeken welke actie je het beste kunt ondernemen/wie je het beste kunt benaderen op welk moment in het proces.

Fase	Moeite met	Mogelijke hulpbronnen
Start	Keuze Bachelorproject	Blackboard
	Literatuur zoeken	Begeleider, medestudenten, bibliotheek, studiematerialen
	Planning	Begeleider, studieadviseur, medestudenten
	Onderzoeksvoorstel schrijven	Begeleider, medestudenten, Blackboard
	Begeleider	Studieadviseur, coördinator Bachelorproject
	Motivatie/twijfels	Studieadviseur
Uitvoering	Dataverzameling	Begeleider, methodologisch consult, medestudenten
	Data-analyse	Begeleider, methodologisch consult, medestudenten
	Time-management	Medestudenten, begeleider, studieadviseurs
Afronding	Verslaglegging	Begeleider, Blackboard, website studentpsychologen (schrijftips), bibliotheek (referenties), medestudenten
	Presentatie adviesrapport aan opdrachtgever	Begeleider, medestudenten
	Aanvraag Bachelorexamen	Onderwijs Servicecentrum (OSC)

3.1 Begeleider

Je begeleider is de eerste persoon naar wie je toe gaat met inhoudelijke vragen. Je begeleider helpt je niet alleen met inhoudelijke vragen, maar ook met vragen over literatuur, planning, dataverzameling, data-analyse, et cetera. Het is belangrijk om je in te zetten voor een open communicatie met je begeleider en open te staan voor zijn/ haar suggesties en tips. De begeleider is ook aanwezig bij de methodologische consulten om mee te denken.

3.2 Blackboard

De coördinator van het Bachelorproject, [drs. Ingrid Ligtermoet](#) zorgt dat de informatie uit deze handleiding, verschillende formats en formulieren (voor bijvoorbeeld het onderzoeksvoorstel, de rapportages) en aanvullende tips op Blackboard komen (Bachelorproject (2019-2020) 6477BP15-PED-1920FSW). Praktische en organisatorische vragen waarop je geen antwoord vindt op Blackboard, kun je ook stellen aan de coördinator.

3.3 Studieadviseur

Studieadviseurs kunnen je helpen met problemen en twijfels in het proces van het doorlopen van het Bachelorproject. Zij kunnen met je meedenken wat de beste manier is om een probleem aan te pakken

bijvoorbeeld rondom de begeleiding, planning en organisatie. Ook voor de meer algemene studieproblemen en –vragen kun je bij hen terecht. Je kunt een afspraak maken door te mailen naar: studieadviseurspedagogiek@fsw.leidenuniv.nl.

3.4 Bibliotheek

Op de website van de bibliotheek zijn diverse tutorials beschikbaar die je helpen om slim en efficiënt naar informatie/literatuur te zoeken. Ga naar de website van de bibliotheek en vervolgens naar: *Training*. Hier vind je *online* tutorials over zoeken in de catalogus en in andere bronnen. Ook zijn er cursussen te vinden over beoordelen en verwerken van informatie met onder andere een handleiding *EndNote*. De bibliotheek biedt, in samenwerking met het Master Thesis Lab, workshops aan voor studenten die moeite hebben met het vinden van de juiste literatuur. Kijk voor informatie op de website van het Master Thesis Lab. De bibliotheek is natuurlijk ook een goede plek om rustig te kunnen studeren.

Website bibliotheek: <https://www.bibliotheek.universiteitleiden.nl/>
 Website Training: <https://www.bibliotheek.universiteitleiden.nl/training>
 Locatie & contact: <https://www.bibliotheek.universiteitleiden.nl/over-ons/locaties/bibliotheek-sociale-wetenschappen>

3.5 Studiemateriaal

Kijk nog eens in je aantekeningen, boeken, readers en sheets van alle vakken op het gebied van methoden en technieken van onderzoek die je gedurende je studie hebt gevolgd (*Onderzoekspracticum 1 en 2, SPSS, Methoden van Kwalitatief Onderzoek*). Een aantal oefeningen uit je readers opnieuw maken kan soms ook goed helpen om het weer te begrijpen.

3.6 Studentpsychologen

Contact: Locatie: Plexus, Kaiserstraat 25, Leiden Telefoon: 071 527 80 26
 E-mail: psychologen@sea.leidenuniv.nl

Website: <https://www.student.universiteitleiden.nl/studie-en-studeren/begeleiding-en-advies/begeleiders-en-adviseurs/studentenpsychologen/sociale-wetenschappen/education-and-child-studies-msc?cf=sociale-wetenschappen&cd=pedagogische-wetenschappen-bsc>

Studietips: <https://www.student.universiteitleiden.nl/studie-en-studeren/begeleiding-en-advies/studietips/studeren/sociale-wetenschappen/education-and-child-studies-msc?cf=sociale-wetenschappen&cd=pedagogische-wetenschappen-bsc>

Schrijftips: <https://www.student.universiteitleiden.nl/studie-en-studeren/begeleiding-en-advies/studietips/schrijven/sociale-wetenschappen/education-and-child-studies-msc?cf=sociale-wetenschappen&cd=pedagogische-wetenschappen-bsc>

De studentpsychologen zijn er om studenten van de Universiteit Leiden te helpen wanneer ze studieproblemen of persoonlijke problemen hebben. Je kunt een studentpsycholoog spreken tijdens het open spreekuur of je kunt een afspraak maken. Ook is er een webpagina met studietips waarop onder andere schrijftips te vinden zijn. Daarnaast is het mogelijk om een workshop studievaardigheden en studiemangement of een workshop strategisch studeren te volgen. Kijk voor informatie over workshops en trainingen, het open spreekuur of over het maken van een afspraak op de website van de studentpsychologen.

4 BIJLAGEN WEGWIJZER BACHELORPROJECT

Bijlage 1: Overzicht data en deadlines Bachelorproject 2019-2020

Data en deadlines Bachelorproject 2019-2020	
<i>Fase 1: Start</i>	<i>Blok 2</i>
Start Bachelorproject	Week 45: 4-9 november 2019
Eerste bijeenkomst met groep en begeleider	Week 46: 11-16 november 2019
Eerste methodologisch consult	Week 47 of 48: 18-22 of 25-29 november 2019
Vraagverheldering met opdrachtgever	Week 49 of 50: 2-7 of 9-14 dec 2019
Tweede methodologisch consult	Week 2 of 3: 6-11 of 13-18 jan 2020
Inleveren onderzoeksvoorstel bij begeleider	Uiterlijk week 4 op 20 januari 2020 om 09:00 uur
Eventueel aanpassen onderzoeksdesign naar aanleiding van ethisch consult begeleider bij de Ethiekcommissie en deze samen met wervingsbrief, informatie en toestemmingsformulier voor respondenten mailen aan begeleider	In week 6 of 7: 3-8 of 10-15 februari 2020 <i>en uiterlijk binnen twee dagen</i> nadat het ethisch consult heeft plaatsgevonden en de begeleider de groep over de uitkomsten heeft geïnformeerd
Goedkeuring Ethiekcommissie om te starten met dataverzameling onder respondenten	Uiterlijk week 9 op 24 februari 2020
<i>Fase 2: Uitvoering</i>	<i>Blok 3</i>
Start dataverzameling onder respondenten	Uiterlijk week 9 vanaf 24 februari
Tussenevaluatie met begeleider	Week 10 of 11: tussen 2 en 14 maart
Inleveren deel individuele rapportage bij begeleider voor eerste keer feedback	Uiterlijk week 12 op 16 maart 2020
Ontvangst eerste keer feedback op individuele rapportage	Uiterlijk week 15 op 6 april 2020
Einde dataverzameling	Uiterlijk week 15 op 11 april 2020
<i>Fase 3: Afronding</i>	<i>Blok 4</i>
Derde methodologisch consult	Week 16 of 17: 13-18 of 20-25 april 2020
Inleveren deel adviesrapport voor eerste feedback	Uiterlijk week 17 op 24 april 2020
Ontvangst eerste feedback op adviesrapport	Uiterlijk week 19 op 8 mei 2020
Inleveren adviesrapport en individuele rapportage bij begeleider voor tweede keer feedback	Uiterlijk week 20 op 15 mei 2020
Ontvangst tweede keer feedback op adviesrapport en individuele rapportage	Uiterlijk week 23 op 5 juni 2020
Presentatie advies aan opdrachtgever	Week 25 op 15 juni 2020
Inleveren adviesrapport en individuele rapportage voor beoordeling bij begeleider	Uiterlijk week 26 op 22 juni 2020
Beoordeling bekend	Uiterlijk week 28 op 6 juli 2020
Verzenden definitieve adviesrapport aan opdrachtgever	Uiterlijk week 31 op 31 juli 2020

Bijlage 2: Integriteitsverklaring student

Integriteitsverklaring student betreffende geheimhouding en zorgvuldig omgaan met respondenten en onderzoeksgegevens bij het Bachelorproject

Universiteit Leiden

**Faculteit der Sociale Wetenschappen
 Instituut Pedagogische Wetenschappen
 Toetsingscommissie Ethiek PW**

Ondergetekende, hierna te noemen de student:

Naam en achternaam:

Studentnummer:

verklaart hierbij het volgende:

- a. Ik ben op de hoogte van de Algemene verordening gegevensbescherming (AVG) en de beroepscodes van de NVO en het NIP en zal in de geest van deze richtlijnen handelen.
- b. Ik verplicht mij om alle onderzoeksgegevens als vertrouwelijk te beschouwen en als vertrouwelijk te behandelen. Bij het overnemen van gegevens op onderzoeksformulieren of in verslagen zal ik ervoor zorgen dat de personen, instellingen en situaties die het betreft niet herleidbaar zijn. Ik verplicht mij voor het onderzoek relevante informatie over individuele respondenten alleen volledig geanonimiseerd te delen binnen mijn onderzoeksgroep en in het adviesrapport/met derden.
- c. Ik verplicht mij om informatie die mij ter kennis komt van of over individuele respondenten die niet relevant is voor het onderzoek, met niemand te delen, ook niet geanonimiseerd.
- d. Tenzij anders met de instelling wordt overeengekomen zal ik geen fotokopieën maken van origineel schriftelijk dossiermateriaal. Ook zal ik dit materiaal niet meenemen buiten de muren van de instelling of naar andere dan door de instelling toegewezen ruimten. Als ik tijdens het onderzoek data eventueel op eigen apparatuur bewaar, doe ik dat op een met een persoonlijk wachtwoord beveiligde computer. Ik zal de data niet op slecht beveiligde media als een mobiele telefoon bewaren.
- e. Ik vraag de (wettelijke vertegenwoordigers van) participanten toestemming voor deelname aan het onderzoek.
- f. In een situatie waarin ik mij n.a.v. het onderzoek zorgen maak om een respondent, zal ik niet zelf handelen maar deze overdragen aan de begeleidend docent.
- g. Ik zal buiten het kader van dit onderzoek en na afsluiting van het onderzoek geen contact opnemen met respondenten. Ook zal ik op geen enkele wijze foto's, videomateriaal of andere informatie van respondenten verspreiden.
- h. Ik zal het adviesrapport dat uit het onderzoek volgt niet openbaar maken. Ook na afsluiting van de onderzoeksperiode of buiten de context van de opleiding zal ik geen publicatie wijden aan het verrichte onderzoek zonder schriftelijke toestemming van de opdrachtgever en de begeleidend docent.
- i. Ik verwerf geen eigendomsrecht of mede-eigendomsrecht over de verzamelde gegevens en het adviesrapport.
- j. Ik zal eventuele data op mijn apparatuur na afloop van het onderzoek direct verwijderen van eigen laptops, computers, geheugensticks en overige informatiedragers.

Plaats en datum:

Plaats en datum:

Handtekening student (voor akkoord)

Handtekening begeleider (voor gezien)

Bijlage 3: Format onderzoeksvoorstel

Format Onderzoeksvoorstel

Namen studenten:

1. Wat is de onderzoeksvraag?
2. Wat is het onderzoeksdesign?
3. Beschrijf de steekproef. Denk onder andere aan inclusie/exclusiecriteria en aantal deelnemers.
4. Beschrijf hoe jullie de respondenten gaan werven.
5. Beschrijf wat jullie van de respondenten gaan vragen.
6. Welke mentale en fysieke belasting vraagt dit van de deelnemers en hoe zorgen jullie dat de belasting niet onnodig hoog is?
7. Hoe wordt toestemming verkregen van deelnemers voor deelname?
8. Welke documenten heb je nodig voor de uitvoering van dit onderzoeksvoorstel? Denk aan wervingsbrieven, toestemmingsverklaringen deelnemers, vragenlijsten.
9. Is training van de onderzoeker nodig en zo ja, beschrijf waarvoor en hoe de onderzoeker getraind moet worden.
10. Overige ideeën die niet onder bovenstaande punten passen: